

Cambaza Bak Diyen Cambaz 4 Bölüm Kıbrıs

– S.Karagöz · 05 Aralık 2021

CAMBAZA BAK DİYEN CAMBAZ

(4.bölüm ADALAR TARİHİ 2)

(Kıbrıs'ı nasıl kaybettik?)

1853 yılında Rus Çarı Nikolay İngiltere'ye diyor ki

"Birader! Gel şu 'HASTA ADAM'ı birlikte gömelim!" 😊

Kurnaz tilki bunu kabul eder mi? Biliyor ki Ruslar kafaya takmış!

Ne yapıp, edip Akdeniz'e inecekler.

Bu onların en büyük hayali ve bu hayallerinin önünde yalnızca; günden güne zayıflayan bir Osmanlı kalmış.

Aslında tek başına halledebilirlerdi bunu ama işi şansa 🍀 bırakmak istemiyorlardı.

Onların bu hayali ise İngilizlerin en büyük kabusuydu 😈

Tam da Osmanlı Akdeniz'deki hakimiyetini tamamen kaybetmişken, burayı neden Ruslara bıraksın ki

😞

İngiltere böyle bir durumda Rusya'nın; sömürgelerine giden yolda kendisine ayak bağı olacağını çok iyi biliyordu.

Tarihin en sinsi devletidir İngiltere 🤖

Kendi çıkarlarını önceleyerek, tam tersine Sultan Abdülmecit'in yardım isteğini geri çevirmeyip,

Fransa'yı da yanına alarak Rusya'yı Kırım'da perişan etti 🗡️💣

Gel zaman git zaman, aradan 25 yıl geçti ve giden her yıl Osmanlıyı sona bir adım daha yaklaştırıyordu

😞

Su uyur düşman uyumaz da Osmanlı günden güne uyuşuyordu? 🤔

Abdülaziz yenilikçi bir padişahı, ne kadar çabaladıysa yaranamadı askerine ve halkına.

Bir gün iki bileğini birden keserek (Bunu nasıl becerdiyse 😊) intihar etti ve ardından yalnızca 93 gün

tahtta kalabilen 5. Murat'ı getirdiler başa. Akli melekeleri yerinde olmadığı için onu da indirdiler.

Sonunda 2. Abdülhamit sultan oldu. 🗡️🌟

Osmanlı nekahat dönemindeydi 😞

Düşmanlar, 450 yılın intikamını almak uğruna birbirleriyle yarışıyorlardı? 🤔

Rusya Balkanlar ve Kafkasya'yı, İngilizlerGB Mısır'ı, FransızlarCP Tunus ve Cezayir'i, İtalyanlarTT

Trablugarp'ı, YunanlılarGR ise tüm Ege adalarını ele geçirmek için sabırlarının sınırlarını zorluyorlardı.

Henüz 34 yaşında tahta oturan Padişah 🗡️ söz verdiği gibi Meşrutiyeti ilan etti.

Bütün planlar orada yapılıyor, bütün kararlar orada alınıyordu 🗡️✍️

Öncelikli konu Balkanlar'dı ama bir türlü isyanların önüne geçilemiyordu.

Bu işlerin müsebbibi Rusya'ya savaş ilan etmeyi düşünceseler de sonunda hezimete uğrayacaklarının

farkındalardı 😞

Evet Donanma yenilenmişti ama gemileri idare edecek kaptan ve vasıflı eleman yoktu. Bunun için batıdan personelin eğitimi konusunda destek istendi ancak devletler bunu reddettiler.

(Bu gün de pilot eğitimi konusunda aynı şeyi yapıyorlar. Demek ki tarih tekerrür ediyor 😞)

Üstelik önceki gibi başka ülkelerden de yardım alamıyorlardı 😞

Zira Fransa'nın başı Almanlarla dertteydi ve onlar da can derdine düşmüşlerdi.

İngilizler her zamanki gibi havanın puslanmasını bekliyorlardı 😞👁️

Rusya'nınsa hiçbir şey umurunda değildi, öyle çok bahanesi vardı ki!

"Ülen bu yeni gelen genç padişah yarın bir gün işimize taş koymasın 😞 Gerçi Balkanları hazırladık,

Bulgarlar onlara Prenslik vereceğimizi duyunca zıp zıp zıpladılar 🇧🇪🇷🇺 Yunanlıları zor zaptediyoruz.

En iyisi işi şansa 🍀 bırakmayalım olum! Tam zamanır 👍" dedi ve Balkanlar üzerinden İstanbul Yeşilköy'e, Kafkaslardan Erzurum'a dayandı.

Üst üste meydana gelen isyanlar, savaşlar ekonomiyi bitirmiş, asker ve halk canından bezmişti 😞

Osmanlının topraklarını müdafaa etmeye gücü de parası da yoktu. Sonunda masaya oturdular ve aralarında Ayastefanos Anlaşmasını imzaladılar 📝

Trakya'nın neredeyse tamamı ve Kars çevresi elimizden çıkıyordu.

Çok büyük kayıplar veriyorduk? İngiltere başta olmak üzere Avrupa bunu duyunca ayağa kalktı 😡 çünkü çıkarları zedelenecekti.

İngilizler bu anlaşmayı bozmak için her iki tarafla aynı zamanda diğer ülkelerle yoğun ikili diplomatik temaslara başladı.

Ruslarla gizlice anlaşta ve bu durumdan garibim Osmanlının haberi bile olmadı 👁️

Sonra gemilerini 🇧🇪 İstanbul'a demirleyip hesapta Ruslara gövde gösterisi yaptılar 😊

Bir yandan da Osmanlıyı tehdit ettiler.

"Bak kardeş, seni korumam için Kıbrıs'ta bir üs kurmam lazım, kirası neyse öderim\$\$\$

E... na'pim gemilerde mi yatımm yani 🤔 Hem eğer o kalleş Ruslar size bişey yaparsa emin ol analarından doğduklarına pişman ederiz onları 😊

Güven bana?

Sana yanlış yapmam 🤔 korkma 🤔

Savaş bitince aynen boşaltacağım Kıbrıs'ı söz veriyorum 🗣️"

Ayastefanos iptal edilip, Berlin sözleşmesi imzalandı ama değişen bişey olmadığı gibi daha fazla toprak kaybettik 😞

İngiltere ise öncesinde Osmanlıyla iki maddelik bir Kıbrıs sözleşmesi hazırladı 🗨️🗨️ Abdülhamit'in önüne koydu ve 48 saat süre verdi 👁️

"Ya bunu imzalarsın ya da biz çekiliriz Ruslar İstanbul'u işgal, sizi de parça pinçik eder 👍👍 Biz de Kıbrıs'ı almak zorunda kalırız 😞" diye de bir kez daha tehdit etti.

Yapacak hiçbir şey yoktu ve bu beladan bir an önce kurtulmalıydılar 😞

Abdülhamit Han antlaşmanın üst kısmına kendi el yazısıyla şunları yazdı ve altına imzasını attı:

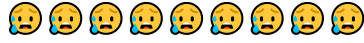
"Hukuk-i Şahaneme asla halel gelmemek şartıyla muahedenameyi tasdik ederim." 😞

Hemen yanında da Büyükelçi Layard bu antlaşmayla Padişahın haklarına asla halel getirilmeyeceğini

Kraliçe adına resmen beyan etti 🗝️

Etti de n'oldu?

Hiçbir şey!

4 Haziran 1878'de imzalanan 📄 Kıbrıs Konvansiyonu ile Kıbrıs Adası, İngiltere'ye kiralandı 🏠

Bu konvansiyonda Kıbrıs idaresi İngiltere'ye bırakılmakla birlikte ada Osmanlı mülkiyeti olmaya devam edecekti

Bu antlaşmaya göre, hükümet için yapılan harcamalar dışındaki adadan elde edilen gelir, İngiltere tarafından "yıllık sabit ödeme" olarak Osmanlı İmparatorluğu'na ödenecekti. Antlaşmada yer alan bu madde, Osmanlıların adayı İngiltere'ye bırakmadığını sadece kiralayarak, geçici olarak yönetimini bıraktığını gösteriyordu.

Ayrıca 1 Temmuz 1878'de yapılan 8 maddelik ek bir antlaşma ile Rusya'nın Kars ve Doğu Anadolu'yu terk etmesi durumunda İngiltere'nin de Kıbrıs'ı tahliye etmesi kabul edilmişti; ancak bu hiç olmadı. Yapılan görüşmeler sonunda yıllık kira bedeli 92.799 Sterlin 11 Shilling ve 3 Penny olarak belirlendi.

Peki bu paraları İngiltere Osmanlıya verdi mi?

Kesinlikle hayır!

Halktan topladığı vergileri bile

"Kardeş sizin elaleme bir yığın borcunuz var! Bize de!

N'apiimm 😞 biz sizin borçlarınızı ödüyoruz bu paralarla! " diyerek işin içinden sıyrıldı.

Söz konusu olumsuz durum Kıbrıslı Türkleri derinden etkilemişti 😞 Dolayısıyla Kıbrıs'ın, İngiltere'nin idaresine girmesiyle birlikte bir kısım Kıbrıslı Türk adadan ayrılarak Türkiye'ye göç etti.

1914 yılına kadar adayı mülkiyeti Osmanlı Devleti'nde olmak üzere idare eden İngiltere, 5 Kasım 1914 tarihinde Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'na kendisinin aleyhine girdiğini öne sürerek Kıbrıs'a köktü!

24 Temmuz 1923 tarihinde imzalanan Lozan Barış Antlaşması'nda TBMM hükümeti adanın İngiltere'ye ait olduğunu kabul etti.

Kıbrıs gözü yaşlı, başı öne eğik elimizden kayıp gitti ☹️

Adadaki Türklere geleceklerini tayin hakkı tanındı (Hakk-ı Hayır)

Yani Kıbrıslı Türkler ya adada kalacaklar ve Türkiye vatandaşlığından çıkartılacaklar ya da Türkiye'ye göç edeceklerdi. 1924-1927 yılları arasında Lozan antlaşmasına dayanarak adadan 5000 civarında Kıbrıslı Türk Türkiye'ye göç etti!

Bunun o zamanlar kıymet-i harbiyesi bilinmese de sonraki yıllarda adalardaki nüfus çoğunluğu, o adanın hangi ülkeye bağlanması gerektiği konusunda belirleyici oldu.

Özellikle Akdeniz'de zengin hidrokarbon ve doğalgaz yataklarının keşfinden sonra bu adaların değeri binlerce kat arttı çünkü kıta sahanlığı, Deniz yetki alanları gündeme geldi.

Evet, bu günlük bu kadar 😊

Umarım çok çok basit anlattığım Kıbrıs tarihini iyice anlamışsınızdır.

Son bölümde elbette tekrar gündemimize gelecek ve yaşanan sorunların kaynağının aslında tarihte gizli

olduğunun bilinesi açısından bunları anlatmak zorunda kaldım.

Gelecek bölümde 12 Adaları konu alacağım ve  aŐađı beŐ yukarı Kıbrıs'a benzer bir Őekilde elimizde çıkıŐını anlatmaya çalıŐacađım.

İlginiz için hepinize sonsuz teŐekkürler 

Saygılarımla

Sebahat Karagöz